

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

**VPK ja maahanmuuttajat
Vieraalla maalla kaukana**

Miten kohdata vieraasta kulttuurista
tulevan?

Erilaisia maahanmuuttajia

- Työperäinen maahanmuutto
→ sekundäärimaahanmuuttajat
- Pakolaiset
- Turvapaikanhakijat

Maahanmuuttajat Suomessa

- 301 000 ulkomaalaistaustaista
- 5,5 prosenttia väestöstä
- Ensimmäisen polven maahanmuuttajia 256 000
- Toisen polven maahanmuuttajia eli Suomessa syntyneitä 45 300

Turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanotto

- SPR ylläpitää vastaanottokeskuksia
- Valtio maksaa vastaanoton kustannukset
- Turvapaikanhakijat asuvat vastaanottokeskuksissa ja odottavat turvapaikkapäätöstä.
- SPR vastaanottaa **kiintiöpakolaiset** Helsinki-Vantaan lentoasemalla
- Kiintiöpakolainen otetaan Suomeen eduskunnan päättämässä vuosikiintiössä, yleensä suoraan pakolaisleiriltä.

www.spr.fi

Pakolaisen ja turvanpaikanhakijan elämäntilanne

- Taustalla: sota, pakolaisleiri, pakeneminen, perheen hajoaminen, sairaudet, psyykkiset ongelmat, traumat, tukiverkoston puuttuminen, huoli lapsista
- Uuteen kulttuuriin sopeutuminen: asuinpaikan ja sosiaalisten tilanteiden vaihtuminen ja muuttuminen, uusi kulttuuri, kieli, tavat, järjestelmät, perhe hajallaan, rahahuolet, pelko palauttamisesta

Mitä on kotoutuminen?

- Kotoutuminen tarkoittaa Suomeen asettumista sekä arjen tietojen ja taitojen oppimista
- Kielen oppiminen, työ- tai opiskelupaikan löytäminen ja kontaktien saaminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja ihmisiin
- Perheiden kotouttaminen on vanhemmuuden vahvistamista ja yksilön hyvinvointia
- www.vaestoliitto.fi;

- Kantasuomalaisten on helpompi tulkita toistensa käyttäytymistä ja tehdä siitä oikeita ja loogisia johtopäätöksiä
- Tyypillistä suomalaisessa kulttuurissa:
  - tasa-arvo miesten ja naisten välillä
  - oppilaan ja opettajan välillä
  - luotettavuus, virkavaltaan luottaminen

Ajatuksia turvallisuusviestinnän sisällöksi

- Mikä on palokunta?
- Mikä on hätänumero?
- Mitä poliisi tekee?
- Mikä on palotarkastus?
- Miten keittiö toimii?
- Millainen on suomalainen talvi?

Maahanmuuttaja nuoriso-osastossa

- ON YKSI MUISTA!
- Altis rasismille → pienet signaalit → kouluttajan tiedettävä, puututtava
- Kohtaamiset vanhempien kanssa, kielen ymmärtäminen, lapset parempia kuin vanhemmat
- Luo keskusteluyhteys: kysy vanhemmilta tai nuorelta itseltään: pitääkö minun tietää jotakin (esim. ruokavalio, vaatetus, tavat)

*Kaikki vanhemmat haluavat lapsilleen
hyvän elämän*

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

**Sosiaalinen vahvistaminen ja
sopimuspalkkatoiminta
CASE: Yli Hyvä Juttu**

Brita Somerkoski, THL

Yli Hyvä Juttu -toimintamalli

- Ohjata syrjäytymisvaarassa olevia 7–17-vuotiaita nuoria palokuntanuorisotoimintaan
- Luoda yhteistyöverkosto paikallisten palokuntien ja sosiaali-, sivistys- ja nuorisotoimen kanssa
- Kouluttaa palokuntien nuorisotyön ohjaajia nuorten kohtaamiseen, nuorten kanssa toimimiseen ja varhaiseen puuttumiseen
- Tiedottaa sosiaali-, sivistys- ja nuorisotoimintaa palokuntanuorisotoiminnasta
- Saada uusia nuoria kiinnostumaan palokuntatoiminnasta

Yli Hyvä Juttu –toimintamallin tarkoitus

- Antaa yksinäisille nuorille mahdollisuus kuulua vertaisryhmään
- Yksilöllisyyden korostamisesta yhteisöllisyyteen -> vähentää koettua poikkeavuutta
- Toiminnassa mukana olevat mies- ja naispuoliset ohjaajat antavat turvallisen aikuisen mallin -> kontaktin luominen tekemisen avulla
- Osallistuminen toimintaan, jossa on selkeät säännöt ja rajat
- Valmiuksia ja taitoja toimia arkielämän yllättävissä tilanteissa
- Kipinä ammattiin
- Ilmainen harrastus

Kenelle?

- Kohderyhmänä ovat 7-17 -vuotiaat lapset ja nuoret
  - **maahanmuuttajataustaiset,**
  - **sosiaalisissa tilanteissa syrjäänvetäytyvät,**
  - **itsensä yksinäisiksi tuntevat**
  - **ja rajoja tarvitsevat lapset ja nuoret,**
  - sekä lapset ja nuoret, jotka ovat kiinnostuneita oppimaan palomiestaitojen lisäksi monia yleishyödyllisiä taitoja tai ovat ilman vertaisryhmää.

Hankkeen herättämät mielikuvat ja pelot

Palokunnissa pelättiin...

- Yhteistyökumppanina julkinen sektori, erityisesti sosiaalitoimi
  - epäsosiaalisen aineksen mukaan tuleminen toimintaan
  - julkisuuskuvan muuttuminen ja leimautuminen
  - yhteistyön tekeminen vaikeiden perheiden kanssa

Palokunnissa opittiin....

- Sosiaalitoimen asiakas
  - ei ole tyypillistä asiakasta
  - kaikista yhteiskuntaluokista
  - lyhytaikaisia ja pitkäaikaisia asiakkuuksia kuten terveydenhuollossa
  - sosiaalitoimen asiakkuus on salassa pidettävää tietoa

Kukaan ei kaivannut minua kotona.
Kukaan ei kaivannut minua koulussa.

Eräänä päivänä kaupassa taputti palokuntanuorisohjaaja olalle ja kysyi
miksi en ollut mukana palokuntanuorisoharjoituksissa edellisenä päivänä?
Minua olisi kaivattu.

Palokuntanuorisotyö antoi minulle ammatin ja ennen kaikkea.
pelasti minut itsetuholta!”

- *Nykyinen palomestari*

